

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	другий
Кафедра	Педагогіки, української та іноземної філології	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	1

ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ ДИСКУРС МІЖМИСТЕЦЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Семестр 1 (осінь 2023)

Викладач	Борбунюк Валентина Олексіївна, доцент, PhD (канд. філол. наук)
E-mail	0969255100v@gmail.com
Заняття	<u>Семестр 1 (осінь 2022)</u> <u>1-й рік навчання</u> ОПП «Арттерапія та комунікативні практики» (3 год. на тиждень)
Консультації	2 години за семестр (дата проведення узгоджується з групою і повідомляється студентам заздалегідь)
Адреса кафедри	к. 303, поверх 3, корпус 2, вул. Мистецтв, 8
Телефон	057 706-28-11 (кафедра педагогіки, української та іноземної філології) +38 096 9255100 (телефон викладача)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронне листування. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (*скорочено* — Інтермед_дискурс); 2) у полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. *Розширення: текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи, що виконані самостійно або індивідуально, повинні бути надіслані на пошту викладача.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Магістрант другого рівня вищої освіти повинен володіти усіма компетентностями, передбаченими освітньо-професійними програмами першого рівня вищої освіти, бути сформованою особистістю, обізнаною із загальними тенденціями історії світової культури і мистецтва.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Навчальними матеріалами для читання є оригінальні монографії та періодична література, яка висвітлює проблеми міжмистецької комунікації. Література підбирається студентами з урахуванням рекомендацій викладача.

1. Борбунюк В. О. Інтермедіальний дискурс міжмистецької комунікації: конспект лекцій / Валентина Борбунюк. Харків: ХДАДМ, 2023.
2. Борбунюк В. О. Література у дзеркалі художньої культури: конспект лекцій / Валентина Борбунюк. Харків: ХДАДМ, 2019. 119 с.
3. Борбунюк В. О. Проблеми літератури і мистецтва ХХ століття (Розділ «Література»): метод. вказівки для магістрів ОПІ «Мистецтвознавство, графічні практики» другого рівня вищої освіти / В. О. Борбунюк. Харків: ХДАДМ, 2019. 62 с.
4. Література на полі медій : зб. наук. праць відділу теорії літератури та компаративістики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / ред. Т. Гундорова, Г. Сиваченко Г. Київ, 2018. 633 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Свої додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна запропонувати переглянути за посиланням (спеціальні навчальні сервіси у мережі Інтернет, група у ФБ, Вайбер, Zoom тощо)

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word та ін.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета курсу полягає у формуванні програмних компетенцій, направлених на осмислення проблем міжмистецької комунікації, цілісне розуміння явища інтермедіального дискурсу, інтермедіальних стратегій прочитання мистецьких текстів та практичне застосування методології інтермедіального аналізу з метою формування освітньо-професійної інтегральної компетентності, а саме здатності розв'язувати складні задачі і проблеми, передбачувані науковими дослідженнями у галузі культури і мистецтва.

У процесі засвоєння теоретичного матеріалу курсу усвідомлюється, передусім, концепція про твори мистецтва як складну багатопланову структуру, поглиблюється уявлення про образну мову мистецтва, про художній образ, що народжується в уяві митця, втілюється у створюваному ним творі у тій чи іншій матеріальній формі (вербальній, пластичній, звуковій) і усвідомлюється тим, хто сприймає мистецтво.

Завдання курсу обумовлені встановленими вимогами до знань для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня *магістр*, а саме:

- осмислити теорію і практику міжмистецького діалогу;
- засвоїти методологію інтермедіального аналізу в аспекті міждисциплінарних досліджень;
- розглянути особливості інтермедіальних стратегій вітчизняних і світових митців.

У процесі вивчення курсу важливо досягти усвідомлення концепції про розуміння творів мистецтва як складної багатопланової структури; врахування наукового положення про неподільність змісту та форми художнього твору, що дає змогу сприймати мистецький текст у його художній цілісності.

Підвищенню ефективності занять сприятиме передбачене програмою самостійне виконання завдань дослідницького, творчого характеру, оформлення реферативних та наукових досліджень з актуальних проблем інтермедіальності як прояву міжмистецької поліфонії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Інтермедіальний дискурс міжмистецької комунікації» магістранти оволодівають такими компетентностями:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або впровадження інновацій.

Загальні компетентності:

1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2. Вміння виявляти та розв'язувати проблеми.
3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів мистецької галузі).
4. Здатність працювати в міжнародному контексті.
5. Здатність розробляти та керувати проектами.
6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв.
4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.
9. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари і послуги).
11. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень на теоретичному і практичному рівнях.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.
2. Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми.
4. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та за її межами.
7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну і мистецтв.
10. Критично опрацьовувати художньо-проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методик та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю.
11. Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії

формування сучасної візуальної культури.

19. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у дизайнерську практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 годин на першому курсі, із них: 12 годин – лекцій, 33 години – практичні заняття, самостійна робота – 75 год (денна форма навчання); 12 годин – практичні заняття, самостійна робота – 108 год (заочна форма навчання). Навчальним планом передбачена **1 контрольна робота** творчого характеру. Вивчення навчальної дисципліни завершується екзаменом у I семестрі.

МОДУЛЬ I.

Тема 1. Поняття про інтермедіальність: джерела та історія вивчення феномену.

Тема 2. Міжмистецька взаємодія: типологія інтермедіальних елементів і міжтекстових зв'язків.

Тема 3. Екфразис і проблеми репрезентації візуального у художньому тексті.

Тема 4. Література у театральних та кінематографічних мистецьких проєкціях.

МОДУЛЬ II.

Тема 5. Література і пластичні види мистецтв: своєрідність міжмистецького діалогу.

Тема 6. Митець як літератор і художник: закономірності та парадокси художньої свідомості.

Тема 7. Медіамистецтво як модерна мистецька комунікативна практика.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних (12 год.) та практичних занять (33 год.). Для глибокого оволодіння матеріалом дисципліни, крім аудиторної роботи, значна увага приділяється самостійній роботі (СР). Обов'язковою складовою ефективної СР магістранта є стислий **конспект** у вигляді дослівних тематичних виписок та фіксування принагідних власних ідей. Для подальшого цитування слід помічати джерело та сторінку. При написанні есе, рефератів, контрольних дослідницьких робіт потрібно, наводячи різні точки зору, концепції з того чи іншого приводу, уміти продемонструвати свою позицію. В СР також дуже цінується самостійність підбору матеріалу та самостійність суджень. Позиція повинна науково формулюватися та обґрунтовуватися. Одночасно викладення матеріалу повинно бути творчим, не переобтяженим цитуванням. СР відображає постійні навчальні зусилля, придбані наукові навички, рівень ерудиції.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзамен у 1 семестрі. Для отримання екзамену необхідно пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок аудиторної і самостійної

роботи, а також виконати **1 контрольну роботу**. Для тих, хто бажає покращити результат, передбачені **додаткові бали** за участь у конференціях і публікацію тез (10 балів).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачеві. За необхідності студент має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім іспиту).

Вітається власна думка за темою заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на інший день або час за попередньою узгодженістю зі студентами і за рішенням кафедри.

Враховуючи особливості воєнного стану, заняття будуть проводитися онлайн на платформі Zoom.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимі (причини пропуску мають бути поважні і документально аргументовані). Запізнення на заняття не дозволяються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно опрацювати її та на наступному занятті відповісти на поставлені за темою запитання.

Без засвоєння тем, передбачених програмою, і виконання відповідних запланованих завдань впродовж семестру студент до складання іспиту не допускається.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі іспиту – студент отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

РОЗКЛАД КУРСУ

МОДУЛЬ I

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Год.	Рубіжний контроль	Деталі
1-2 тижн.	1	лекція/практичні заняття	Поняття про інтермедіальність: джерела та історія вивчення феномену	6	Індивідуальні наукові повідомлення	
3-4 тижн.	2	лекція/практичні заняття	Міжмистецька взаємодія: типологія інтермедіальних елементів і міжтекстових зв'язків	6	Індивідуальні наукові повідомлення	
5-6 тижн.	3	лекція/практичні заняття	Екфразис і проблеми репрезентації візуального у	6	Індивідуальні наукові повідомлення	

			художньому тексті		ня		
7-8 тижд.		лекція/практичні заняття	Література театральних кінематографічних мистецьких проєкціях	у та	6	Модульна контрольна робота: презентація результатів індивідуального дослідження /інтермедіального аналізу мистецького тексту в аудиторії	Колективне обговорення

МОДУЛЬ II

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
9-10-11 тижн.	5	лекція/практичне заняття	Література і пластичні види мистецтв: своєрідність міжмистецького діалогу	7	Індивідуальні наукові повідомлення	
11-12-13 тижн.	6	лекція/практичні заняття	Митець як літератор і художник: закономірності та парадокси художньої свідомості.	7	Індивідуальні наукові повідомлення	
13-15 тижн.	7	лекція/практичне заняття	Медіамистецтво як модерна мистецька комунікативна практика	7	Індивідуальні наукові повідомлення	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий модуль-	Загальна сума балів
Модуль № 1	Модуль № 2	Контроль		

										на робота					ний конт- роль	100
T 1	T2	T3	T4				T5	T6	T7							
10	10	10	10				10	10	20						10	10
40							40									

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

- A 10** Студент ґрунтовно засвоїв теорію і методологію інтермедіального аналізу, вповні застосовує набуті навички на практиці.
- B 9-8** Студент засвоїв теорію і методологію інтермедіального аналізу, частково може застосувати набуті навички на практиці.
- C 7-6** Студент не достатньо засвоїв теорію і методологію інтермедіального аналізу, застосовує набуті навички на практиці фрагментарно.
- D 5-4** Студент не ґрунтовно опанував теорію і методологію інтермедіального аналізу, застосовує набуті навички на практиці без належного теоретичного обґрунтування.
- E 3** Студент недостатньо оволодів матеріалом курсу.
- FX 2** Студент не володіє матеріалом курсу.
- F 1** Студент взагалі не володіє матеріалом курсу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
85 - 89	B	добре	
75 - 84	C		
65 - 74	D	задовільно	
60 - 64	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Приблизна тематика завдань для самостійної індивідуальної роботи

1. Віддзеркалення літератури ХХ століття в інших видах мистецтва.

2. Проблема синтезу мистецтв.
3. Візуальне мислення в полі мистецького і літературного усвідомлення.
4. Екфрасис як поняття мистецького аналізу.
5. Інтермедіальність (взаємодія мистецтв) у творчості В. Винниченка-експресіоніста (малярство, кіно, театр).
6. Інтермедіальна парадигма роману В. Винниченка «Сонячна машина».
7. Невідома «мова» В. Винниченка: малярські твори.
8. Вербальна музика в поезії М. Вороного.
9. Функціональна роль візуальних видів мистецтва в романі «Кільці рож» П. Карманського.
10. Інтермедіальність (міжмистецька поліфонія) у новелістиці О. Кобилянської.
11. Образ Ван Гога в оповіданні В. Домонтовича «Самотній мандрівник...»: психоаналітичний аспект.
12. Український культурний авангард 20-30 рр. ХХ ст.
13. Режисер/ілюстратор як реципієнт і інтерпретатор чужого тексту.

Приблизна тематика теоретичних екзаменаційних запитань

1. Походження феномену інтермедіальності, його історія та теорія. Типологія інтермедіальних зв'язків. Взаємодія мистецтв у сучасній культурі.
2. Взаємозв'язок літератури і візуальних мистецтв (живопису, скульптури) в дослідженнях ХХ ст.
3. Інтермедіальний аналіз як аналіз форм взаємодії різних видів мистецтва.
4. Література і живопис. Поняття візуальності. Функція візуального образу в тексті. Поетика візуальності.
5. Екфразис як особливий тип тексту. Поетика екфразису. Структурно-змістова трансформація екфразису в різні літературні епохи. Типологічні характеристики екфразису.
6. Література і театр. Театральність як визначальна риса художнього світу літератури ХХ – початку ХХІ століття. «Літературний театр». Специфіка перекладу тексту для сцени.
7. Література і музика. Традиція музикальності в європейській літературі. Література як прецедентний текст для музичного твору. Музичний екфразис, варіанти і способи його розгортання в тексті. Музичний твір як основа сюжету. Образи композиторів і музикантів в літературі.
8. Література і кінематограф. Принципи кінематографізму в літературі. Мова кіно. Літературні прийоми в творчому арсеналі кінематографіста. Діалогізм художнього мислення сценариста (режисера) і письменника.
9. Твір літератури як претекст кіно. Кіноповість як жанр. Кіносценарій як жанр. Різновиди кіносценаріїв: агітфільм, сатирична мініатюра, психологічна драма, кінопопея. Кіносценаристи-письменники. Ненаративний кінематограф.
10. Художній текст і його екранізації: проблема перекодування знаків. Поняття «неперекладного шедевра». Проблема «третьої мови». Екранізація, адаптація, «фільм за мотивами».
11. Екранна драматургія як синтез засобів театральної драматургії, літератури і кіно. Монтаж як категорія мистецтва. Образ письменника в кінематографі.
12. Література і просторові види мистецтва. Поетика простору. Простір як текст. Символіка міського простору. Принципи функціонування міського тексту та його роль у моделюванні художнього світу творів літератури. Архітектурний код у літературі. Скульптурні та архітектурні образи літератури.

ГЛОСАРІЙ

Адресант (нім. *Adressant*, від фр. *adresser* – направляти, посилати) – відправник повідомлення: а) автор художнього твору як учасник комунікації, б) розповідач (наратор) як суб'єкт викладу подій у літературному творі.

Адресат – одержувач повідомлення: а) реальна особа, якій присвячено твір, б) уведений у літературний твір читач чи слухач повідомлення, в) реципієнт тексту.

Алюзія (лат. *allusio* – натяк, жарт) – стилістична фігура, що містить натяк на певний історичний, міфологічний, літературний, політичний або ж побутовий факт, закріплений у текстовій культурі або в розмовному мовленні.

Дискурс (фр. *discourse*, англ. *discourse* від лат. *discursus* біганина назад-уперед; рух, кругообіг; бесіда, розмова) – сукупність висловлювань, що стосуються певної проблематики.

Інтермедіальність – це висвітлення художньою літературою інших видів мистецтва; методологія порівняльного аналізу творів різних видів мистецтва. Теоретичною основою інтермедіальності є розуміння мистецтва як знакової системи.

Колаж (франц. *collage* – наклеювання) – прийом, запозичений зі словника образотворчого мистецтва на позначення твору, що складений («склесний») з різнорідних фрагментів інших текстів, справжніх або імітованих документів, а також алюзій, цитат тощо. У мистецтві постмодернізму він стає універсальним принципом текстотворення.

Палімпсест (грец. *παλίψηστος*, лат. *codex rescriptus*) – рукопис на пергаменті, з якого стерли первісний текст, а поверх нього написали новий. З часом попередній напис проступав на поверхню. Жерар Женетт у книзі «Палімпсести. Література у другому ступені» (1982) використав образ палімпсесту для позначення текстів, що виникли на основі інших. Образ палімпсесту став знаком багатозаровості, множинності значень, переписування інших і самого себе.

Парафраз[а] (від давньогрецького *παράφρασις* – опис, виклад, переказ) – опис, скорочений чи спрощений переказ чужого висловлювання.

Пародія (грец. *parodia* – жартівлива переробка) – твір, що відтворює характерні особливості оригіналу для досягнення сатиричного чи комічного ефекту. За своєю природою це інтертекстуальний жанр, що має прямо протилежну до пародійованого твору спрямованість.

Ремінісценція (від лат. *geminiscentia* – спогад) – елемент художньої системи, що відсилає до раніше прочитаного, почутого або побаченого твору мистецтва. Це своєрідна цитата без лапок. Обов'язковою умовою ремінісценцій є їх творча зміна, переосмислення, набуття нового змісту. Ремінісценції зі «Слова о полку Ігоревім» відчутні у вірші М. Рильського: «Лисиці брешуть на щити і кличе див поверху древа».

Стилізація (англ. *stylization*) – форма інтертекстуальної взаємодії, що полягає у свідомому наслідуванні формальних ознак чужого стилю, фольклорного чи літературного жанру.

Текст (лат. *textum* – тканина, зв'язок, побудова) – це структурно організована цілісність, що відзначається смисловою завершеністю, відтворюваністю, зв'язністю. На думку Ролана Барта, це «поле методологічних операцій». Він багатозначний, множинний за своєю природою.

Транстекстуальність – термін, який запровадив Жерар Женетт у книзі «Палімпсести. Література у другому ступені» (1982) на позначення всього того, що виходить за межі одного тексту і включає його у зв'язки з іншими.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію / Дерек Бразел, Джо Девіс; пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2019. 176 с.

2. Вайсшайн У. Порівняння літератури з іншими видами мистецтва: сучасні тенденції та напрями дослідження в літературознавчій теорії і методології. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи : антологія / за заг. ред. Д. Наливайка. Київ : Вид. дім «КиєвоМогилянська академія», 2009. С. 372–393.
3. Горболіс Л.М. Міжмистецькі контакти українського тексту: монографія / Горболіс Л.М. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. 312 с.
4. Клочек Г. Поетика візуальності Тараса Шевченка : монографія. Київ : Академвидав, 2013. 256 с.
5. Література на полі медій : зб. наук. праць відділу теорії літератури та компаративістики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / ред. Т. Гундорова, Г. Сиваченко. Київ, 2018. 633 с.
6. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. Т.1 / Авт.-уклад. Ю.Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 608 с.; Т.2 / Авт.-уклад. Ю.Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 624 с.
7. Маценка С. Метамистецтво : словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів : Априорі, 2017. 120 с.
8. Маценка С. Музична фактура літературного тексту: інтермедіальні студії / колективна монографія за ред. С. Маценки. Львів : Априорі, 2017. 352 с.
9. Мочернюк Н. Поза контекстом. Інтермедіальні стратегії літературної творчості українських письменників-художників міжвоєнтя : монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 392 с.
10. Петрова О. Комедія "Данте Аліг"єрі. Мистецький коментар XIV—XX століть. Київ: Факт, 2009. 420 с.
11. Просалова В. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
12. Синявська Л. І. Українська драматургія кінця XIX – початку XX століття: комунікативні стратегії: монографія / Л. І. Синявська. Одеса: КП ОМД, 2019. 302 с.
13. Соколюк Л. Д. Михайло Жук: мистець і літератор : монографія. Харків : Видавець Олександр Савчук, 2018. – 256 с., 355 іл.
14. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 487 с.
15. Токар М. І. Образи героїв української дитячої літератури в книжковій ілюстрації другої половини XX – початку XXI століття [Текст] : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства (д-ра філософії) : 17.00.05 / Токар Марина Іванівна ; Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв, Львів. нац. акад. мистецтв. Львів, 2018. 20 с.

ДОДАТКОВА

1. Генералюк Л. Взаємодія літератури і мистецтва. Начерк теорії словесно-візуальних інтеракцій // *Studia methodologica*. Вип. 29. Тернопіль, 2009. С. 81–88.
2. Грушевський М. Історія української літератури. Київ: Либідь, 1993, I: 386, II: 261, III: 282 с.
3. Жукова Н. Елітарна література в іменах: монографія / Наталія Жукова. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2016. 304 с.
4. Екфразис. Вербальні образи мистецтва : монографія / за ред. Т. Бовсунівської. Київ, 2013. 237 с.
5. Літературно-джазові імпровізації: інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів: Видавництво "Срібне слово", 2019. 396 с. + 20 кольор. іл.
6. Насенко М. Інтермедіальність як методологія. Філологічні семінари. 2016. Вип. 19 : Інтермедіальність: теорія і практика. Київ : Логос. С. 6–15.
7. Савченко В. В. Візуальний переклад літературного тексту [Текст] : автореф. дис. ... к. філос. н.: 09.00.08 – естетика ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, 2002. – 20 с.
8. Савчук Г. «Інтермедіальність» як категорія літературознавства й медіології. URL: <https://periodicals.karazin.ua/philology/article/view/1>

9. Фесенко В. Література і живопис: інтермедіальний дискурс : навч. посібник. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
10. Франко І. Із секретів поетичної творчості. Франко І. Зібрання творів: у 50 т. Київ : Наукова думка, 1976–1986. Т. 31. С. 45–119.
11. Циховська Е. Теоритичні дилеми поняття інтермедіальності. Слово і час. 2014. № 11. С. 49–59.
12. Шумило Н. М. Під знаком національної самобутності. Українська художня проза і літературна критика кінця ХІХ – поч. ХХ ст. – К. : Задруга, 2003. – 354 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії дизайну і мистецтв
2. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
3. Бібліотека українського мистецтва. URL : <https://uartlib.org/>
4. Інтернет-ресурси:
  - ELIA глобальна європейська мережа для професійного обміну і розвитку у галузі художньої освіти. URL : <https://elia-artschools.org/>
  - Наукові журнали видавництва Оксфордського університету (Oxford University Press): URL : <https://academic.oup.com/journals>
  - UbuWeb : Архів авангардного мистецтва (кіно, музика). URL: <http://ubuweb.com>
  - ARTMargins: URL: <http://www.artmargins.com/>
  - Artforum: URL: <http://www.artforum.com/>